Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2009 йил 9 июнь ● сешанба ● № 24 (641) ● www.minjust.uz

Болаларга эътибор — келажакка эътибор

Жорий йилда 1–7-синф ўқувчиларининг 245000 нафари оромгоҳларга жалб этилади ҳамда 91475 нафарининг ёзги таътили мактаблар қошида ташкил этилган оромгоҳларда ўтказилади. Шунингдек, оромгоҳларга жалб этилмай қолган болаларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун ҳам зарурий шарт-шароитлар яратилади. Жумладан, 566 мактабдан ташқари таълим муассасаларидаги тўгаракларда 504505 нафар, 398 та болалар ва ўсмирлар спорт мактабларида 249326 нафар, барча умумтаълим мактаблари ва маҳаллалардаги спорт майдончаларида 164 000 нафар, турли ташкилотлар билан ҳамкорликда ташкил этиладиган тўгаракларда 175 000 нафар, жами 1 092 831 нафар ўқувчи қамраб олиниши кўзда тутилган.

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ташаббуси билан Қорақалпоғистон Республикасининг Нукус Давлат педагогика институти қошидаги 1 ва 2-сонли Академик лицейларида "Ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш муаммолари" мавзуидаги давра суҳбати бўлиб ўтди.

Ташаббус

Тарғибот гуруҳи

Қорақалпоғистон ва Хоразмда

Давра суҳбатида Нукус шаҳар ҳокимлиги, ўрта-махсус касб-ҳунар таълими бошқармалари вакиллари иштирок этдилар.

Тадбирда мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар, **"Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"**ги Қонуннинг мазмун-моҳияти, давлат бошқаруви органлари тизими, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон Республикалари Конституциялари, **"Одам савдоси – трансмиллий жиноят"** каби мавзулардаги суҳбатлар қизғин мунозара остида ўтди.

Давра суҳбатининг ноанъанавий интерактив усулда ўтказилгани ўз самарасини берди. Айниқса, Бахтжон Кенжабоев, Шаҳноза Юлдашева, Темур Уринбаев, Айсулув Давлатназарова сингари талаба-ёшлар фаоллиги билан ажралиб турди.

Тарғибот гуруҳи аъзоларининг одам савдоси бўйича келтирган аниқ факт ва далиллари ўқувчиларда алоҳида қизиқиш уйғотди ва қизғин мунозарага сабаб бўлди. Талабалардан бири Ш.Юлдашева ўз таассуротларини шундай баён қилди.

— Анжуманнинг ноанъанавий, саволжавоблар тарзида ўтиши барчамизда қизиқиш уйғотди. Суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган янги ислоҳотларга Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги масъул ходими берган шарҳлари орқали осонгина жавоб топдик. Ҳали талаба бўлса ҳам ҳуқуқ соҳасида катта билимга эга бўлган ушбу гуруҳ аъзоларига ҳавас қилдик.

Тадбир давомида энг фаол ҳуқуқ билимдонлари аниқланиб, улар Адлия вазирлиги томонидан турли ҳуқуқий адабиётлар билан тақдирландилар. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлигида ҳам тарғибот гуруҳлари ташкил қилиниб, олис қишлоқларда ҳам мана шундай анжуманлар ўтказилиши режалаштирилди. Тадбир сўнгида Республикада фаолият кўрсатаётган нотариуслар ва ФХДЁ мудиралари ва адвокатларга, мактаб, лицей ва коллежларда адлия соатларини ташкил этиш ва махсус стипендиялар жорий этиш юзасидан тавсиялар берилди.

***

Тадбир

Лицензиялар топширилди

ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 1 январидан кучга кирган "Адвокатура институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун нафақат адвокатура тизимининг аҳамияти ва унинг мавқеини янада кўтаришга, балки фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишда кучли адвокатурани шакллантиришга қаратилган.

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ адлия бошқармасида адвокатларга Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг лицензияларини тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди.

Вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида фаолият юритаётган, малака имтиҳонларидан муваффақиятли ўтган 57 нафар адвокат ушбу қимматли ҳужжатни олишга муяссар бўлди.

— Бу муҳим ҳужжат, — дейди Нурота тумани ҳуқуқий маслаҳатхонаси адвокати, 71 ёшли Саматқул Расулов, — менга янги куч беради ва зиммамга катта масъулият юклайди.

— Мен эса бугунги тадбирда энг ёш адвокат сифатида устозларим билан бир қаторда лицензия олиш бахтига сазовор бўлганимдан жуда мамнунман, — дейди Кармана тумани ҳуқуқий маслаҳатхонаси адвокати Шоҳруҳ Фозилов.

Анжуманда Президентимизнинг суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштириш, фуқароларнинг тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқини мустаҳкамлайдиган конституциявий нормани амалга ошириш, адвокатурани юқори малакали кадрлар билан тўлдириш, адвокатлик касбининг нуфузини ошириш мақсадида қабул қилинган **"Ўзбекистон Республикасида адвокатура институтини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"**ги Фармонининг мазмун-моҳияти тўғрисида гапирилди.

Ихтиёр ҚУЗИЕВ,
Навоий вилояти адлия бошқармаси масъул ходими,
Маруса ҲОСИЛОВА,
"Инсон ва қонун" мухбири

Сабоқ

Иқтисодий барқарорликни таъминлаш

жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг таъсирини камайтиради

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 20 мартда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг "Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари" китобидаги материаллар, қоидалар ва хулосаларни ўрганиш юзасидан чора-тадбирлар комплекси тўғрисида"ги фармойиши мазкур китобнинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини тушунтириш, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози ҳақида аниқ ва таҳлилий хулосаларни кенг ўрганишимизга хизмат қилмоқда. Ушбу фармойиш билан тасдиқланган тегишли чора-тадбирлар комплексини ҳаётга изчил татбиқ этиш етакчи олимлар ва мутахассислар зиммасига катта масъулият юклайди, албатта.

2

Анжуман

Инқироз тараққиётга тўсиқ бўлолмайди

ОЛИЙ МАЖЛИС Қонунчилик палатаси ва Адлия вазирлиги томонидан Хоразм вилоятида уюштирилган семинар тадбири "Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида тадбиркорлик ва кичик бизнес субъектларига ҳуқуқий хизмат кўрсатишни такомиллаштириш масалалари"га бағишланди.

ҚОНУНЧИЛИК палатасининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н.Исмоилов, Адлия вазирининг биринчи ўринбосари А.Аҳмедов ўз маърузаларида молиявий-иқтисодий инқироз шароитида тадбиркорлик ва кичик бизнес субъектларига ёрдам кўрсатишнинг ҳуқуқий асослари ва уларни такомиллаштириш истиқболлари, ҳуқуқий ёрдам самарадорлигини янада ошириш соҳасидаги долзарб вазифаларга атрофлича тўхталдилар.

Анжуманда уқдирилганидек, туб илдизи Америка банкларига бориб тақалувчи мазкур инқирозга қарши кураш чоралари республикамизда анча барвақт бошланганлиги унинг оқибатларини жиддий талафотларсиз бартараф этиш имконини беради. Бинобарин, мамлакатимизда ушбу тўсиқни бартараф этишнинг ишончли ҳуқуқий механизми вужудга келтирилди. Давлатимиз раҳбарининг **"Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари"** асари бу борада алоҳида муҳим аҳамиятга эга. Айни пайтда юртимизда инқирозга қарши кураш дастури ҳам яратилди, бир қанча директив ва ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилиндики, буларнинг бари биринчи галда тадбиркорлик ва кичик бизнес субъектлари ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини кўзлайди.

Долзарб вазифа ана шу ҳуқуқий манбаларда белгиланган режа ва дастурларни изчил амалга оширишдан иборат. Бу борада маҳаллий ҳокимият идоралари, адлия ва қонун ижросини таъминловчи бошқа органлар зиммасига алоҳида масъулият юклатилган. Ҳозирги шароитда инқироз ва банкротлик ҳолатлари юзасидан ижро тадбирларини қатъий амалга ошириш, корхона, ташкилот ва муассасаларда ишловчи ҳуқуқшунос кадрларнинг мақомини такомиллаштириш, судлов демократиясининг ажойиб намунаси — ҳакамлик судлари ишини фаоллаштириш, адвокатура фаолияти ва нотариал хизмати савиясини замон талаблари даражасига кўтариш шу куннинг долзарб вазифаси ҳисобланади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, инқирозни талафотларсиз ўтказишга қарата юртимизда кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш омили саналган имтиёзли кредит ресурслари базаси 2 баравар оширилди, уни банкларга қайтариш муддатлари узайтирилди, бундай ғамхўрликдан солиқ тўловчилар ҳам баҳраманд бўлишди, меъёрий-кадастр хизматлар нархи кескин камайтирилди.

Анжуманда, шунингдек, бошқарув идораларининг ноқонуний қарорларини кўриб чиқиш ва ҳал қилиш, янги тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш, текширишларни тартибга солиш юзасидан тавсия ва йўл-йўриқлар берилди.

(Ўз мухбиримиз)

Бузғунчи ғоялар талвасаси

3

Қайси исмни танладингиз?

4

МУРОЖААТЛАР «ИНСОН ва ҚОНУН» ЭЪТИБОРИДА

Даъво аризаси киритилди

ЖИЗЗАХ вилояти прокуратураси томонидан Мирзачўл тумани, "Пахтазор" СФУ ҳудудида жойлашган "Ёлғош бобо" фермер хўжалиги раҳбари Қ.Эргашевнинг "Дўстлик пахта тозалаш" акциядорлик жамиятига қарашли "Иржар" филиалига топширилган пахта хомашёси пуллари тўлаб берилмаётганлиги тўғрисида ёзган аризаси кўриб чиқилди.

"ДЎСТЛИК пахта тозалаш" акциядорлик жамиятига қарашли "Иржар" филиали томонидан тақдим этилган маълумотга кўра, "Ёлғош бобо" фермер хўжалиги билан филиал ўртасида жами 17.400.000 сўм қарздорлик мавжудлиги аниқланди.

Вилоят прокуратурасининг аралашуви билан "Ёлғош бобо" фермер хўжалиги ҳисобига пахта тозалаш корхонаси ҳисобидан 2.867.000 сўм маблағ ундириб берилди.

Қолган 14.533.000 сўм қарздорликни ундириш бўйича "Ёлғош бобо" фермер хўжалиги манфаатини кўзлаб, Хўжалик процессуал кодексининг 6 ва 112-моддалари тартибида вилоят хўжалик судига даъво аризаси киритилди.

Р.ПЎЛАТОВ,
Жиззах вилояти прокурорининг биринчи ўринбосари

КЕЛДИЁР ХЎЖАЕВ Косон туманидаги Бўлмас қишлоғида жойлашган "Хўжаев Алим ўғли Келдиёр" фермер хўжалигига раҳбарлик қилади. Яқинда у Қашқадарё вилояти адлия бошқармасига ариза билан мурожаат қилиб, фермер хўжалигининг 11,8 гектар сувли ери туман ҳокимининг қароридаги чалкашлик туфайли қўшни фермер хўжалиги – "Мурод ўғли Анварбек"ка ўтиб кетганини баён қилди.

Адлия аралашгач...

Чалкаш қарор

фермерлар муносабатига дарз етказди

БУ МУАММОНИ бартараф этиш бўйича фермер Косон тумани ҳокимига бир неча бор мурожаат қилган, аммо фойдаси бўлмаган. Натижада иккала фермер ўртасида низо чиқиб, жанжалга айланган.

Хўш, низога сабаб бўлган туман ҳокими қарорида нима назарда тутилган эди?

Гап шундаки, "Хўжаев Алим ўғли Келдиёр" фермер хўжалигига қўшимча ер ажратиш бўйича Косон тумани ҳокимининг 2008 йил 8 ноябрдаги 1438/11-сонли қарорида мазкур 441-контурдаги 11,8 гектар ер қайд этилган. Афсуски, чалкашлик туфайли суғориладиган ер майдони ҳажми 70,9 га. эмас, балки 59,1 га. деб ёзиб юборилган.

Масаланинг чигаллиги шундаки, 11,8 гектар ер қарорда бор-у, амалда йўқ. Хўш, бу ер майдони қаерда қолди, деган савол туғилиши табиий.

"Мурод ўғли Анварбек" фермер хўжалигига қўшимча ер ажратиш бўйича айнан 2008 йилнинг 8 ноябрида Косон тумани ҳокимининг 1437/11-сонли қарори қабул қилинган бўлиб, унга кўра, суғориладиган ер ҳажми 97,4 га. деб ёзиб юборилган. Мутахассислар ерларни ўлчаб кўришганда ҳақиқаттан "Мурод ўғли Анварбек" фермер хўжалигида 11,8 гектар ер ортиқча эканлиги аниқланди. Айнан "Хўжаев Алим ўғли Келдиёр" фермер хўжалиги ерлари текширилганда эса 11,8 га. ер кам эканлиги маълум бўлди.

Қашқадарё вилояти адлия бошқармаси томонидан ушбу низоли 11,8 гектар ер майдонини "Хўжаев Алим ўғли Келдиёр" фермер хўжалигига қайтариб бериш ва Косон тумани ҳокимининг 2008 йил 8 ноябрдаги 1438/11-сонли қарорини қонунга мувофиқлаштириш юзасидан Косон тумани ҳокимлигига тақдимнома киритилди. Тақдимномага асосан туман ҳокими қарори қонунга мувофиқлаштирилди ҳамда камчликларни бартараф этиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

Нурали ХУРРАМОВ,
Қашқадарё вилояти адлия бошқармаси ходими

Иқтисодий барқарорликни таъминлаш

жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг таъсирини камайтиради

(Давоми. Боши биринчи бетда)

Адлия вазирлигида Президентимизнинг **"Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари"** китоби тарғиботга бағишланган мулоқот ўтказилди. "Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг моҳияти, сабаблари ва унинг Ўзбекистонга таъсири" мавзуида бўлиб ўтган ушбу тадбирда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти профессори, иқтисод фанлари доктори Баҳодир Ҳасанов Президентимизнинг мазкур китобида келтирилган чуқур таҳлиллар, қоида ва хулосалар ҳақида батафсил сўзлаб берди. Ҳозирда жаҳон молия тизимида рўй бераётган бу мураккаб ҳолатнинг келиб чиқиш сабабларини аниқ мисоллар билан тушунтирди. Инқирознинг асосий сабаблари сифатида эътироф этилаётган омиллар, унинг ривожланаётган давлатларга таъсири, Ўзбекистонда унинг салбий оқибати кузатилмаганлигининг сабабларини таҳлилий мисоллар ёрдамида изоҳлади.

Молиявий инқироз — бу банклар ликвидлиги, яъни тўлов қобилиятининг заифлиги билан боғлиқ муаммонинг кескинлашуви, кредит бозоридаги танглик, содда қилиб айтганда, пул маблағларининг етишмаслиги билан изоҳланади. Иқтисодий инқироз — товар ва хизматларга бўлган ялпи талаб ва ялпи таклиф ўртасидаги номутаносиблик, макроиқтисодий мувозанатнинг бузилиши оқибатида вужудга келади. Шу нуқтаи назардан қараганда глобал молиявий инқироз жаҳон молия-банк тизимида жиддий нуқсонлар мавжудлиги ва ушбу тизимни тубдан ислоҳ қилиш зарурлигини кўрсатмоқда. Шу ўринда жаҳон молиявий инқирозининг мамлакатимиз иқтисодиётига таъсири қандай бўлади, деган савол туғилиши табиий. Бу борада Президентимизнинг **"Тобора чуқурлашиб бораётган жаҳон молиявий инқирози мамлакатимизга таъсир кўрсатмайди, бизни четлаб ўтади, деган хулоса чиқармаслик керак. Масалани бундай тушуниш ўта соддалик, кечириб бўлмас хато бўлур эди"** деган сўзларига эътибор қаратиш муҳимдир. Таъкидлаш лозимки, агар бошқа мамлакатларда бу жараёнлар бевосита молия тизимининг издан чиқиши ва ишлаб чиқариш ҳажмининг кескин қисқариб кетиши, кўплаб йирик корхоналарнинг ёпилиши орқали намоён бўлса, бизда жаҳон хомашё бозорларида талабнинг сусайиши ҳамда экспорт даромадларининг сезиларли камайиши, ташқи савдо айланмасининг қисқариши орқали намоён бўлиши мумкин. Аммо етакчи олим ва мутахассислар иқтисодиётимизда молиявий инқирознинг салбий оқибатлари таъсирини пасайтирадиган жиддий омиллар мавжудлигини таъкидлашмоқда.

Албатта, 2009-2012 йилларга мўлжалланган Инқирозга қарши чоралар дастурининг изчил амалга оширилиши мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг энг устувор йўналишига айланганлигини қайд этиш жоиз.

Мутахассис олим "Иқтисодиёт" нашриётида Юртбошимизнинг **"Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари"** номли асарини ўрганиш ўқув қўлланмаси бўйича нашр этилганлигини ҳам қайд қилди. Ушбу қўлланма олий ўқув юртлари учун мўлжалланган.

Қизиқарли ўтган тадбирда йиғилганлар мавзуга оид кўплаб саволларига жавоб олишди.

Ёқубжон БАКИЕВ,
Адлия вазирлиги
масъул ходими

БМТ томонидан 2009 йилнинг "Инсон ҳуқуқлари таълими йили" деб эълон қилиниши бугунги дунё ҳамжамияти олдида инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, демократик тамойилларни чуқурлаштириш, аҳолининг ҳуқуқий онг ва маданияти даражасини юксалтириш каби масалалар нақадар долзарб эканлигидан далолат беради.

Халқаро анжуман

Суд-ҳуқуқ ислоҳотлари

ҳуқуқий онг ва маданият даражасини юксалтиришга замин яратди

МАМЛАКАТИМИЗ суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар кўлами ҳуқуқий демократик жамият қуриш йўлидаги саъй-ҳаракатларимизда ўз самарасини ёрқинроқ намоён этмоқда. Мустақил суд ҳокимиятининг шаклланиши, соҳанинг демократлашуви, халқаро андазалар даражасига кўтарилиши тизимда олиб борилаётган кенг қамровли ислоҳотларнинг инъикосидир. Бу эътироф, наинки ўзимизда, балки суд-ҳуқуқ тизимини холис ўрганувчи халқаро ташкилотлар томонидан ҳам таъкидланмоқда.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Юристлар малакасини ошириш маркази ҳамда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотининг Ўзбекистондаги лойиҳалар координатори томонидан **"Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходим-**

ларининг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги таълимининг долзарб масалалари" мавзуида ташкил этилган халқаро конференцияда ҳам инсон ҳуқуқларини ўқитиш, бу соҳадаги хорижий тажрибаларни ўрганиш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш каби масалалар муҳокама қилинди. Шунингдек, бу йўналишда Ўзбекистонда амалга оширилаётган ишлар, тўпланган тажрибалар жаҳон талабларига мос эканлиги халқаро экспертлар томонидан эътироф этилди.

Маърузачилар Ўзбекистоннинг мустақиллик йилларида мамлакат ҳаётининг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-ҳуқуқий соҳаларининг барча жабҳаларида демократлаштириш, либераллаштириш борасидаги ютуқларини, аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятининг юксак даражага кўтарилаётганлигини, бугунги кунда ислоҳотлар самараси жамият равнақига кенг йўл очиб бераётганлигини таъкидладилар. Ҳуқуқшунослик соҳасида малакали кадрларни тайёрлаш механизмининг яратилиши аҳолининг ҳуқуқий онги даражасини оширишга йўналтирилган комплекс чора-тадбирларнинг самарали амалга оширилишини таъминлади.

Турли вазирлик ва идоралар, нодавлат нотижорат ташкилотлари, инсон ҳуқуқлари бўйича миллий институтлар, дипломатик корпус вакиллари иштирок этган халқаро конференцияда дунёда инсон ҳақ-ҳуқуқлари, эркинлиги умуминсоний қадрият эканлиги яна бир бор таъкидланди.

Аслиддин СУЮНОВ,
"Инсон ва қонун" мухбири

Тарғибот гуруҳи

Қорақалпоғистон ва Хоразмда

(Давоми. Боши биринчи бетда.)

ЕШЛАР ўртасида ҳуқуқий тарғибот ишларини кучайтиришга қаратилган **"Инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлашда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ўрни"** мавзуидаги очиқ мулоқотнинг навбатдагиси Ал Хоразмий номидаги Урганч Давлат университети маданият саройида ўтказилди.

Унда шаҳардаги олий ўқув юртлари ва академик лицейларнинг 500 дан зиёд талаба-ёшлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, касб-ҳунар, халқ таълими муассасалари, маҳалла жамоатчилиги, корхона ва ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар.

Очиқ мулоқот ва савол-жавоб тарзидаги маърузаларда мамлакат суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг конституциявий кафолати, бола ҳуқуқлари ва одам савдоси билан боғлиқ жиноий хатти-ҳаракатларга оид қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти атрофлича тушунтириб берилди. Адлия вазирлиги масъул ходимлари томонидан ҳуқуқий билим ва маданият мавзуида баён этилган фикрлар, ўртага ташланган саволлар қизғин баҳс-мунозараларга етаклади. Шунингдек, тарғибот гуруҳи аъзолари яқинлашаётган сайловлар ва бу борада қонунчиликка киритилган ўзгартишлар юзасидан давра суҳбатчиларига ахборотлар беришди.

Мулоқотнинг фаол ва зукко ёш иштирокчиларига Адлия вазирлигининг махсус совғалари топширилди.

Тадбир иштирокчилари сўзлайдилар:

Ҳамро АБДРИМОВ,
Урганч шаҳридаги 2-сон Академик лицейи ўқувчиси:

— Ўтган йили ҳуқуқ билимдонлари ўртасида Адлия вазирлиги томонидан вилоятимизда уюштирилган баҳс-мунозараларда ўзимиз кутганимиздан зиёд натижаларга эришдик. Сўнгра билимдон ўқувчиларнинг Бухорода ўтказилган республика минтақавий танловида ҳам қатнашиб,

лицейимиз нуфузига мос бўлган муносиб ўринни эгалладик, диплом ва совғалар билан тақдирландик. Биласизми, ушбу танловлар фаннинг шу соҳасини мукаммал ўрганишга бўлган интилиш ва иштиёқимизни янада кучайтирди. Бу эса лицейимизда тарих ва ҳуқуқшунослик фанлари бўйича аълочи ва иқтидорли ўқувчилар сафининг сезиларли даражада ортишига олиб келди. Энди биз ҳуқуқшунослик илми бўйича мамлакатимизнинг энг нуфузли танловларида қатнашишга тайёрмиз.

Бугунги анжуманга келсак, у савол-жавоб ва баҳс-мунозараларга жуда бой бўлди. Қолаверса, билимдонларни рағбатлантириш йўлга қўйилаётганлиги нур устига аъло нур.

Отабой ҚАЛАНДАРОВ,
ҳуқуқшунос:

— Ҳуқуқий илмлар масаласида Ўзбекистон ёшлари олдида иккита муҳим вазифа турибди. Биринчиси, уни мукаммал эгаллашдан, иккинчиси эса ўрганганларини бошқаларга ҳам ўргата олишдан иборат. Бу масала таълим муассасаларида, ота-оналар ва жамоатчилик ўртасида айнан шундай тарзда қўйилса мақсадга мувофиқ бўлади.

Урганч Давлат университетида ўтказилган тадбир туфайли ҳуқуқий саводхонлар сафи бирданига ортиб кетди, деёлмайман. Лекин, бу анжуман кўпчилик ёшлар қалбида ҳуқуқий илмлар, айниқса, инсон ҳуқуқларига оид билимларни мукаммал эгаллашга катта иштиёқ уйғотгани аниқ.

Мақсуда ПОЛВОНОВА,
"Маҳалла" жамғармасининг вилоят бўлими масъул ходими:

— Инсон ҳақ-ҳуқуқларини муносиб тарзда ҳимоя қилишга қарата олиб борилаётган тадбирлар туфайли қатор қонунбузарлик ҳолатлари аниқланаётганлигига биз ҳам гувоҳмиз. Одам савдоси билан боғлиқ ҳолатларни жиловлашга ҳам муваффақ бўлинаяпти. Ушбу анжуманда бир қанча маҳалла фаоллари, маънавий-маърифий ва диний ишлар бўйича маслаҳатчилар ўзларининг фикр-мулоҳазалари билан иштирок этишди.

***

Шундай мазмундаги очиқ мулоқотлар Адлия вазирлиги ва Хоразм вилояти адлия бошқармаси томонидан Хонқа ва Хива туманларида ҳам уюштирилди. Келгусида Жиззах ва Самарқанд вилоятлари ёшлари билан давра суҳбатлари ўтказилади.

Зулайҳо БЕКМУРАТОВА,
Абдулла СОБИРОВ,
"Инсон ва қонун" мухбирлари

Соҳа салоҳияти

ДАВЛАТИМИЗ раҳбарининг 2008 йил 23 июнда қабул қилган "Суд қонунчилигини демократлаштириш ва либераллаштириш ҳамда суд тизими мустақиллигини таъминлаш бўйича Тадқиқот марказини ташкил этиш тўғрисида"ги Қарорига асосан республика Олий суди тизимида Тадқиқот маркази ташкил этилган ва унинг олдига суд фаолиятини амалга ошириш соҳасида қонунчиликни таҳлил қилиш, шу аснода жазо тизимини либераллаштиришга доир чоралар ишлаб чиқиш, ҳуқуқни қўллаш ва суд амалиётининг одил судлов тизимини янада демократлаштириш, суд фаолиятига аралашиш ҳолларига барҳам бериш, ғайриқонуний суд қарорлари чиқарилишига йўл қўймаслик бўйича таклифлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилган.

Фаолият мезони

инсон ҳуқуқлари ҳимоясидан иборат

БУ ВАЗИФАЛАРНИ талаб даражасида бажариш учун Олий суд ва республика ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларининг марказий аппаратлари, Олий хўжалик суди, Конституциявий суд раҳбарлари билан келишилган ҳолда тасдиқланган Тадқиқот марказининг 2008-2009 йилларга мўлжалланган ахборот-таҳлилий ишлари ва тадбирлар Дастури ишлаб чиқилиб, Дастур асосида иш олиб борилмоқда.

Дастурнинг 3.1-бандида Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари бўйича-Республика вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий маркази, Олий суд ва Олий хўжалик суди ўртасида инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги Концепция ишлаб чиқиш кўзда тутилган эди.

Келишув битими Тадқиқот маркази томонидан ишлаб чиқилди. Судларда иш кўришнинг процессуал тартиби қонунда белгилаб қўйилгани ҳисобга олиниб, Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Республика миллий маркази, Олий суд ҳузуридаги Суд қонунчилигини демократлаштириш ва либераллаштириш ҳамда суд тизими мустақиллигини таъминлаш бўйича тадқиқот маркази ҳамкорлиги тўғрисида Келишув тузилиб, уни имзолаш маросими яқинда Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг мажлислар залида ўтказилди.

Келишувдан асосий мақсад — қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятлари ҳамкорлигида инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишни таъминлаш бўйича фуқароларнинг суд фаолиятига боғлиқ ариза ва шикоятларини кўриб чиқишда ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйиш, одил судловда инсон ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, шунингдек, суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилиш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини судда ҳамда суддан ташқари ҳимоя қилиш механизмлари самарасини оширишга қаратилган таклифларни биргаликда ишлаб чиқишдан иборатдир.

Энг муҳими, шу асосда одил судлов соҳасида халқаро ҳуқуқ нормаларини қўллашнинг миллий ва хорижий тажрибаси қиёсий умумлаштирилади. Миллий қонунчиликни инсон ҳуқуқлари бўйича халқаро стандартларга мувофиқлаштириш мақсадида қонун лойиҳаларини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш, одил судловни амалга оширишда халқаро ҳуқуқ ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари нормалари қўлланилишини таъминлаш, инсон ҳуқуқлари соҳасида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида таклифлар тайёрлаб, қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъектлари орқали белгиланган тартибда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига киритишда ҳамкорликда иш олиб бориш ҳам кўзда тутилган. Бу эса қонун лойиҳалари бўйича таклифлар тайёрлаш, суд фаолияти самарадорлигини ошириш, инсон ҳуқуқларини тўла ҳимоя қилишга қаратилган тадбирларни ҳеч қандай тўсиқларсиз амалга оширишга хизмат қилади.

Сарвар МАҲАММАДИЕВ,
Олий суд ҳузуридаги
Тадқиқот маркази бош
маслаҳатчиси

Талаба минбари

Ҳуқуқий нигилизм нима?

Унга қарши кураш йўллари

ҲУҚУҚИЙ нигилизм давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг муҳим масалаларидан бири саналади.

Нигилизм лотинча "Nihil", яъни "ҳеч нима", "ҳеч нарса" сўзидан олинган бўлиб, жамиятнинг ахлоқий, маънавий меъёр, тарихий ҳамда маданий қадриятлари инкор этилишини англатади.

ҲУҚУҚИЙ нигилизм ижтимоий нигилизмнинг кўринишларидан бири бўлиб, мазмунан ҳуқуққа, қонунларга, норматив тартиб-қоидаларга салбий, инкор қилувчи, хурматсизлик билан муносабатда бўлишни билдиради.

Ҳуқуқий нигилизм ҳуқуқни ижтимоий қадрият сифатида тан олмасликни ўзида ифодалаб, ҳуқуқ, қонун ва ҳуқуқий тартиботга салбий-инкор этувчи муносабатни ҳамда ҳуқуқнинг ижтимоий фойдалилигига ишончсизликни намоён этади.

Ҳар қандай ижтимоий ҳодисада бўлгани каби ҳуқуқий нигилизмнинг ҳам юзага келиш сабаблари ва манбалари мавжуд. Ҳар қандай давлатда бундай манбалардан бири — жамиятдаги криминоген ҳолат ҳисобланишини қайд этиш мумкин.

Шунингдек, ҳуқуқий нигилизмнинг асосий сабабларидан бири қонунчиликнинг етарлича такомиллаштирилмаганлиги ва ундаги айрим номутаносибликларда ҳам намоён бўлади.

Ҳуқуқий нигилизмга қарши курашиш адолатли фуқаролик жамияти ва демократик ҳуқуқий давлатни барпо этишнинг асосий шартларидан бири саналади. Шундан келиб чиқиб, ҳуқуқий нигилизмга қарши курашишнинг йўллари сифатида қуйидагиларни кўрсатиш мумкин:

1. Жамият барча аъзоларининг, айниқса, мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш;

2. Ижтимоий муносабатлар иштирокчиларига ўз ҳуқуқ ва эркинликларини амалга оширишлари учун етарли иқтисодий, мафкуравий, ҳуқуқий ва бошқа шарт-шароитлар яратилиши;

3. Давлат ҳуқуқбузарликнинг, айниқса, жиноятчиликнинг ҳолатини доимо назоратда ушлаб туриши ҳамда унга қарши курашишнинг комплекс чора-тадбирларини амалга ошириб бориши;

4. Давлатнинг турли хил тузилмалари, айниқса, ўзлари қонунлар ижросини назорат этадиган ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятида қонунийликнинг тўлиқ таъминланишига эришиш;

5. Турли даражадаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўртасидаги номутаносибликларни, қонунлардаги ҳар хил номувофиқликлар ва муаммоларни бартараф этиш орқали қонунчиликни такомиллаштириб бориш;

6. Оммавий ахборот воситалари орқали ҳуқуққа хилоф хатти-ҳаракатларга нисбатан фаол салбий нуқтаи назарни тарғиб этиб, қонунга итоаткорлик даражасини янада ўстириш.

Яна шуни таъкидлаш жоизки, ҳуқуқий онг ва маданиятни юксалтириш, ҳуқуқий нигилизмга қарши фаол курашиш адолатли фуқаролик жамияти ҳамда демократик ҳуқуқий давлатни барпо этишнинг маънавий-ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштиришга хизмат қилади.

Мавлуда АШИРБОЕВА,
ТДЮИ магистранти

Ижро интизоми

Хизмати ёқади-ю пули чақадими?

Истеъмолчи ўз масъулияти ва мажбуриятини унутмаслиги лозим

"ИЖРО иши юритиш такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим Қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги ҳамда "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги қонунларга кўра, амалдаги қонунчиликка бир қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди, суд ижрочиларининг масъулияти, ваколат доираси янада кенгайтирилди.

СУДЛАР томонидан Суд департаментининг Сирдарё вилояти ҳудудий бошқармаси ва унинг туман-шаҳар бўлимлари иш юритувига юридик ва жисмоний шахсларга етказиб берилган электр энергияси ва табиий газдан қарздорликни ундириш тўғрисидаги бир қатор ижро ҳужжатлари тақдим этилди.

Жумладан, вилоят бошқармасига табиий газдан қарздорликни ундириш бўйича 3923 та умумий қиймати 720 миллион 622 минг 500 сўмлик ижро ҳужжатлари тақдим этилди. Улардан 2617 тасининг ижроси таъминланди ва 423 миллион 976 минг 400 сўмлик тўловлар ундирилди. Шунингдек, фойдаланилган электр энергияси бўйича қарздорликни ундириш мақсадида 1801 та умумий қиймати 269 миллион 230 минг 400 сўмлик ҳужжатлар тақдим этилган бўлиб, улардан 1588 тасининг ижроси таъминланди ва натижада 234 миллион 108 минг 500 сўмлик тўловлар

ундирилди.

Суд ижрочиларининг иш юритувида муддати ўтган дебитор қарзларни хатловдан ўтказиш ва аниқланган қарздорликларни ундириш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Фуқаролик судлари қарорлари асосида истеъмолчилардан ундирилиши лозим бўлган пул маблағларининг ўз вақтида тўланишига катта эътибор қаратилмоқда. Айтайлик, фуқаролик ишлари бўйича Гулистон туманлараро судининг ҳал қилув қарори ва ижро варақасига кўра, фуқаро Хосият Тоибовадан Гулистон шаҳар газлаштириш идорасидан фойдаланилган газ учун 227 минг 335 сўм ундириш ҳақидаги ижро ҳужжати суд ижрочиларининг Гулистон шаҳар бўлими суд ижрочиси И.Одилов томонидан тўлиқ таъминланди ва давлат фойдасига 11 минг 366 сўм ундириб олинди. Шу шаҳарда яшовчи яна бир фуқаро Раъно Шодиметова ҳам 242 минг 993 сўм қарзини тўлашни пайсалга солиб келаётган эди. Эндиликда мазкур қарздорлик юзасидан чиқарилган суд қарори ижроси тўла таъминланди. Шунингдек, Суд департаменти Гулистон шаҳар бўлими суд ижрочиларининг саъй-ҳаракатлари туфайли қарздорлардан барча турдаги тўловлар ундириб олинди.

Айни кезда суд ижрочилари томонидан электр энергияси, табиий газ ва бошқа тўловлар бўйича қарздорликларни ундириш юзасидан чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Илҳом УМРЗОҚОВ,
Суд департаменти Сирдарё вилояти ҳудудий бошқармаси бошлиғи,
Абдуғаффор ОМОНБОЕВ,
«Инсон ва қонун» мухбири

Мафкуравий тазйиқ

Бузғунчи ғоялар ТАЛВАСАСИ

АТОҚЛИ ОЛИМ Жон Леббок "Миллатнинг ҳақиқий шарафи ҳудудининг бепоёнлигида ҳам, ерининг унумдорлигида ҳам, табиатининг гўзаллигида ҳам эмас, балки халқнинг ғоявий ва ахлоқий баркамоллигига боғлиқ" деган эди.

Азалдан бирор халқ ўз ҳаётида тарихий ўзгариш ясашга қарор қилар экан, унинг аъзолари орасидаги ўзаро ғоявий бирлик, маслакдошликни таъминлаш зарурати биринчи ўринга кўтарилган.

АЙНИҚСА, ҳозир халқимиз, ёшларимиз онги ва қалбига киришга чиранаётган бузғунчи ғоялардан огоҳлантириш, асраш, ҳимоя қилиш ҳаводек зарурдир. Зеро, ёт кучларнинг мақсад-муддаолари бизнинг бунёдкор ғояларимизга зид — жамият бўлиш, бўлинган қисмларни бир-бирига қарши қўйиш, миллатни пароканда қилиб, ўз измига бўйсундириш, бу йўлда ҳар қандай қабиҳликлардан фойдаланиб қолмоқдир. Агарда биз уларнинг бу қора ниятларига умуммиллий, метиндек мустаҳкам ғоявий бирликни қарши қўя олмасак, бу келажаги буюк Ўзбекистон сари қилаётган саъй-ҳаракатларимиз йўлида катта тўсиқ бўлиши мумкин.

Атрофимизда мафкураси мустаҳкам ватандошларимиз кўп. Уларга одамларнинг ихлоси баланд. Ҳар кимнинг уларга янада яқинлашгиси, суянгиси, бундай кишиларни қўллаб-қувватлагиси келади. Демак, атрофдагиларни, ёшларни ғоявий бирлаштириш учун бугунги кунда фақат назарий билимлар кифоя бўлмасдан, балки ана шу билимларни кучли характер билан омухта қила олиш лозим. Миллий ва хорижий мумтоз адабиётга, тарих саҳифаларига мурожаат қилайлик: тарихнинг турли даврларида яшаган, миллатга хизмат қилган иқтидорли ва кучли характерли алломалар ўз ҳаётлари мисолида миллий характернинг шаклланишига улкан таъсир кўрсатганлар.

Улуғ алломаларнинг исм-шарифлари ҳам, қолдирган мероси ҳам миллат мулки. Уларни Осиёда ҳам, Европада ҳам ва албатта, Ўзбекистонимизда ҳам ибрат, миллий ифтихор рамзлари сифатида ҳурмат, иззат қилишади.

Миллатнинг юраги тез ура бошлаган онларда улуғ аждодлар ватандошлар хотирасида қад ростлаб, янги авлодларга, улар амалга ошираётган бунёдкор ишларга гўё қараб тургандек, кузатаётгандек бўлади. Халқлар тарихий бурилиш паллаларида ана шу нигоҳларни ўзларида туйиб, мамлакат, Ватан, миллат учун хоҳ жанг, хоҳ меҳнат майдонида бўлсин, мардлик, жасорат кўрсатишган. Ўзбек халқининг бахти шундаки, бизда ҳам дунё тамаддунига муносиб ҳисса қўшган, сиёсий ақл-идрок билан қомусий билимдонликни ўзида мужассам этган буюк арбоблар кўп бўлган ва ҳозир ҳам бор.

Бирор нарсанинг бир қисмига хос хусусият шу нарсанинг ўзига ҳам хосдир, дейишади донишмандлар. Ана шу мантиқий қоидадан келиб чиқиб, алоҳида одамларда учрайдиган хислатлар шу жамият, миллатнинг характерига ҳам хосдир, дейиш мумкин. Демак, муайян кишиларнинг хулқ, хатти-ҳаракатларида юксак, олижаноб, умуммиллий ватанпарварлик етакчилик қилар экан, бу халқ тарихий шон-шуҳрат қозонишга қодир бўлади. Бунга эса мутараққий мамлакатлар тарихидан кўплаб ҳаётий мисоллар келтиса бўлади.

Миллат кучи нимада?

Кунлардан бирида Людовик XIV Кольбердан, нима учун у шунчалик куч-қудратга эга бўла туриб, кичкинагина Голландияни забт эта олмаётганини сўрайди. Шунда Кольбер: "Чунки, ҳазрати олийлари, мамлакат куч-қудрати унинг ҳудудлари чексизлигида эмас, балки халқнинг характерига боғлиқ. Голландияликларнинг маънавий қудрати, хушёрлиги ва меҳнатсеварлиги Сизнинг улар устидан ғалаба қилишингизга йўл қўя олмади", — дейди.

Яна бир мисол. 1608 йили Испания қироли ўзининг ишончли кишиларини Гаагага тинчлик ҳақида музокара олиб бориш учун юборади. Қирол вакиллари йўлда кетаётиб, бир манзарани кузатишади: 8-10 киши бир кичик қайиқда сузиб келиб, қирғоққа чиқишади. Қўқаламзорда ўтириб, апил-тапил овқатланишга тутинишади. Уларнинг тушлиги нон, пишлоқдан иборат эди.

— Булар ким бўлди? Сайёҳларми? — деб сўрайди қирол вакиллари шу ерлик бир деҳқондан.

— Йўқ. Бу кишилар штатимизнинг олижаноб депутатлари, — дейди у фахр туйғусини яширмай. Шу пайт қирол вакилларидан бири ёнидагисини ниқтаб:

— Тинчлик шартномасига рози бўлишимиз керак. Бу одамлар енгиладиган одамлардан эмас, — дейди.

Ҳа, халқнинг ғоявий бирлиги, матонатли характери жамият тараққиётининг улкан ҳаракатлантирувчи омилларидан бирини ташкил қилади. Бу эса инсоннинг барча имкониятларини умумий ишга сафарбар қилади. Чунки яхшилик ва бунёдкорлик ҳар куни, ҳар қадамда рағбатга, ёмонлик ва бузғунчилик эса ҳар қадамда нафратга дуч келади. Бу эса бунёдкорлик фазилатлари ҳақидаги билимлар миллат онгидан характерига кўчганлиги ва "ишлай бошлаганлигини" кўрсатади. Ана шунинг учун ҳам билим – таълимнинг, характер — тарбиянинг маҳсули сифатида қўлланиб келинган. Пировард-натижада эса, одамнинг қандай инсон эканлигини унинг характерига қараб баҳолайдилар.

Билимдон кишилар — онгга, кучли характерли кишилар эса кишининг виждонига куч берадилар. Шунинг учун ҳам азалдан халқ билимдон кишилар ҳурматлаган бўлса, кучли характерли кишилар таъсирида ҳаракатга келган, уларга эргашган.

"Ёруғ истиқболга эришиш ҳеч қачон, ҳеч бир халқ, ҳеч бир миллат учун осон ва енгил кечган эмас. Улар ана шу эзгу мақсадларга кўп-кўп оғир синовлар, ёвуз хатти-ҳаракатларни, тўсиқ ва ғовларни енгиб ўтиб, шижоат ва мардлик, метин ирода, мустаҳкам иймон-эътиқодини намоён этиб, қатъият билан курашиш туфайли эришган", — дейди Президентимиз.

Нимаики бор экан, у намоён бўлади. Ғоя ҳам. Барча соҳада, ҳамма ерда, кечаю-кундуз, доимо. Мисол учун дастгоҳда ишлаётган ишчининг, ғўзасини ягана қилаётган фермернинг, супермаркет пештахтаси ёнида турган тижоратчининг, мураккаб операцияни амалга ошираётган жарроҳнинг, илмий ишини ёзаётган олимнинг, йўловчиларни олиб кетаётган электровоз ҳайдовчисининг, метро йўловчисининг, уй бекасининг орзу-истаги, нияти, ишига, ўз-ўзига, ёнидаги ватандошига, келажакка муносабатида сезилади. Турли касбдаги, ёшдаги, миллатга, динга мансуб ватандошларнинг сўз бирлиги, ишдаги бирлиги шу тариқа мамлакатнинг иқтисодий тараққиётига руҳ, куч беради.

Нияти улуғнинг — қадами қутлуғ

"Энг муҳими, аҳолининг онгу тафаккурида туб ўзгаришлар рўй берди, уларнинг узоқ йиллар мобайнида коммунистик ва совет мафкураси тамойиллари асосида шакллантирилган фикрлаш тарзи ва дунёқараши, бир сўз билан айтганда, одамларнинг ўзи ўзгарди", дейди Президентимиз Ислом Каримов. Ҳа. Бугуннинг, юртнинг ютуғи одамларнинг фикрлаш тарзи, дунёқараши ўзгарганлигида. Биз энди 1991 йилдаги одамлар эмасмиз. Зеро, истиқлол йўлимизнинг бошида, Президентимизнинг "Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли" дастурий асарида **"Халқнинг маънавий руҳини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш — Ўзбекистонда давлат ва жамиятнинг энг муҳим вазифасидир"**, деб белгиланган эди.

Энг қувончлиси, ўзбекона, гўзал фазилатларимиз — ҳамжиҳатлик, бағрикенглик, меҳр-оқибат, саховат каби туйғулар янада жонланди. Тобора миллийлашаётган бундай маънавий муҳит одамлар руҳиятига, кайфиятига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Юртбошимиз таъбири билан айтганда: "**Албатта, амалга оширган барча буюк ишларимиз, эришган ютуқларимиз — ўзимизники, уларни ҳеч ким биздан тортиб ололмайди. Лекин келгусида бундан ҳам юксак марраларни қўлга киритишга, бутун дунё, авваламбор тараққий топган давлатлардан кам бўлмаган эркин ва фаровон ҳаётга эришиш учун доимо олдинга интилиб яшашимиз керак**". Демак, зиммамизда қўлга киритилган бу бебаҳо маънавий ўзгаришларни янада мустаҳкамлаш, ривожлантириш, юксалтириш ва айни пайтда — ҳимоялаш вазифаси турибди.

Маънавий ҳимоя

Юртбошимиз ўз маърузаларида маънавий-маърифий ислоҳотлар давлат сиёсатининг устувор йўналиши бўлиб қолиши ҳақида бот-бот таъкидлайди. Огоҳлик, огоҳлик ва яна огоҳлик зарур: "...**биз бугун юртимизда янги ҳаёт барпо этар эканмиз, бир масалага алоҳида эътибор беришимиз лозим. Яъни, коммунистик мафкура ва ахлоқ нормаларидан воз кечилганидан сўнг жамиятда пайдо бўлган ғоявий бўшликдан фойдаланиб, четдан биз учун мутлақо ёт бўлган, маънавий ва ахлоқий тубанлик иллатларини ўз ичига олган "оммавий маданият" ёпирилиб келиши мумкинлиги барчамизга аён бўлиши керак**". Ҳа, биз коммунистик мафкура ва ахлоқ нормалари ситамларини чеккан миллатмиз. Бизни қалбига шўро мафкураси сингдирилган, хулқида коммунистик ахлоқ намоён "совет одамлари"га айлантирмоқчи бўлдилар. Аждодларимиз, уларнинг тарихини, маданиятини шундай ёмонлашдики, биз ўз миллатимиз ҳақида бир-биримизга шивирлаб гапирадиган бўлиб қолган эдик.

18 йил бўлаяпти, озодмиз. Шўронинг темир деворлари тарих ахлатхоналарига итқитилган. Лекин деразаларимиздан соф ҳавога қўшилиб, бузғунчи ғоялар, ниятлар ҳам кирмоқчи бўлаётир. Худо сақласин-у, бизга ўзбекона қадриятлар ўрнига диний ақидапарастлик, ахлоқсизлик, эгоцентризм, прозелитизм, "оммавий маданият"нинг ёввойи қадриятлари юқса, нима бўлади? Биз иззатли, шавкатли ўзбеклар эмас, аксинча, ақидапараст, ахлоқсиз муртад (мусулмонлар диндан чиққан одамни шундай дейишади)ларга айланиб қолмаймизми?

"Бундай бало-қазоларга қарши курашда, фарзандларимизнинг маънавий дунёсини ҳимоя қилишда нималарга таянишимиз зарур? Аввало, тўғри тарбия, соғлом турмуш ғояси, фақатгина қаттиқ ирода ва иймон-эътиқод ҳисобидан бунга эришиш мумкин. Мен, бизга мустақил фикрлайдиган авлод керак, деганда ана шу ҳақиқатни назарда тутаман", таъкидлайди Президентимиз.

Ёмон ниятларни, ғояларни тарғиб қилиб ёшларимизнинг бахтини ўғирлаётган, уларни ўз ватани, халқи олдида шарманда қилиб, ҳатто ҳаётига зомин бўлаётган ғоялардан ҳимояланишимиз керак. Чунки айрим давлатларнинг сирти ялтироқ, ичи қалтироқ, безаб-бўяб кўрсатилаётган турмуш тарзи тарғиботи бутун дунёга (жумладан, бизга ҳам) йўналтирилган. Натижада бошқа халқларга зўр бериб ўзларига ёт, гегемонтўра давлатлар маданиятлари ҳақидаги бўялган маълумотлар "едирилмоқда". Мақсад — мустақил давлатлар фуқаролари ўз мамлакатларидаги ислоҳотларга қизиқмасин. Ватанида қўлга киритилаётган ютуқларни билмасин. Ўз юртида "Маънавий эмигрант" бўлсин. Яъни, гегемон давлат фуқароларига ўхшасин, уларнинг бежаб-бўяб кўрсатилган ҳаётини орзу қилиб яшасин.

Улар шу йўл билан бир ўзбекни экстремистга, ҳеч бўлмаса, бошқа бир давлатнинг информацион фуқаросига, шайдосига айлантиришни ният қилишади. Бу одам ўзи Ватанида-ю, хаёли бошқа давлатда, ўз мамлакатида кечаётган муаммолар, янгиликлардан бехабар юраверади. Ватан, миллат келажагига бепарвою лоқайдлар кўпаяверади.

Юртбошимиз чиқишлари, китоблари уларни ўқиган кишиларда ватанпарварлик туйғуларини жўш урдиради. Чунки уларда ҳар бир вилоят, туман, шаҳар, маҳалла, қишлоқ, оила, кишининг манфаатлари, орзу-умидлари мужассам. Уларда дунёқараши ўзгарган халқ ўз раҳнамоси бошчилигида амалга оширган тарихий ишлар натижаларининг теран таҳлили мужассам.

Шу маънода, ўтаётган йиллар — мустақил Ўзбекистон тараққиётининг энг қийин ва энг шонли йиллари. Чунки мустақил давлатнинг тикланиши учун энг зарур ва қийин ишлар муваффақиятли адо этилди. Юрт тинчлиги, Ватан равнақи ва халқ фаровонлиги намойишини кўзларимиз кўриб, қулоқларимиз эшитиб, тасдиқлаб бормоқда.

Хомтама бўлманг, жаноблар!

Ҳа, бизга қарши қаратилган таҳдидларни тайёрловчи, ахборот хуружларини ёзувчи "қаламкаш акулалар", матнларни ишлатувчи ношир, режиссёр, мутахассислар, социал технологлар — маош олиб ишловчи одамлар бор. Улар ҳамма қатори ерталаб уйғонишади. Ишга келишади. Бузғунчиликнинг янги-янги усулларини ўйлаб топиб, қўллашади.

Илгари бирор мамлакат бойликларини эгаллаб олмоқчи бўлган босқинчилар тишлаб, муштлаб, тош, чўқмор, қилич, танкка эздириб, ерли аҳолини жисмонан йўқ қилишган. Чиқим, ташвиш ҳам шунга яраша бўлган. Ҳозир ишни бундай ташкил қилиш "рентабелли" бўлмай қолди. Мафкуравий қурол деганлари "чиқитсиз" эканлиги билан эътибор қозонди. Бунда одамларнинг миясидаги "дастур" алмаштирилади, холос. Четдан қараганда — ҳаммаси жойида. Аскарлар ҳам, танклар ҳам йўқ. Бинолар бутун. Одамлар — соппа-соғ. Ҳаммаси аввалгидек ишлайверади. Битта фарқ билан — энди улар рақиб учун ишлайди. Мана — XXI асрнинг чингизхонлари, наполеонлари, гитлерларининг орзуси.

Мана шунинг учун ҳам улар бизнинг бир тану бир жон бўлиб, аҳил яшашимиздан қўрқишади. Бизнинг нодир ўзбекона маданият соҳиблари эмас, Ўзбекистон фуқаролари эмас, "дунё фуқаролари" бўлишимизни исташади. Ҳеч бўлмаса, бизнинг "тошга сиғинувчилар", "дарахтга сиғинувчилар", "демократлар"га сиғинувчи"лар, "шайтонга сиғинувчилар", "эркакни севувчи эркаклар", "аёлни севувчи аёллар"га бўлиниб, миллат сифатида йўқолиб кетишимизни исташади. Биз умуман бўлмасак-ку, ҳаммасидан яхши бўлар эди уларга.

Уларни қандай таниса бўлади, дейсизми? Фикрларидан. Диний экстремист ҳам, миссионер ҳам, қаламини ҳасадга ботириб, мустақиллигимизни қоралашга уринаётганлар ҳам (аслида уларнинг ялоғи бир) ўзини ўрта ёшли ва маълумотли ўзбек дўсти билан самимий гаплашаётгандек тутади. Барча мамлакатлар ўтиш даврида дуч келадиган иқтисодий муаммоларни "Ҳаммага келган тўй-да!" деб эмас, аксинча, "Фақат Ўзбекистонда бор" деб риё қилади. Ўзбекистон тараққиётда, жаҳоннинг кўплаб давлатларидан устунлигини ўсиб, ўзиб бораётганини зинҳор-базинҳор айтмайди.

Одамларимизнинг келажакка ишончини сусайтиришга, давлат сиёсатини обрўсизлантиришга интилиб, кишиларни ўзини бунёдкор меҳнатдан, Ватан, миллат ҳимоясидан четга тортишга ундайди;

хусусий далилни умумлаштириб (экстраполяция), ёлғонни ҳақиқатга, пашшани филга ўхшатади;

бир нарсани такрорлайверади (Чунки уларнинг "устози аввал"и — Геббельс "Туҳматни ҳеч тортинмай такрорлайверинглар. Ҳар бир такрор — гурзининг ҳар бир зарби. Такрорлайверинглар", — деб васият қолдириб кетган);

оний туйғуни ақлдан устун қўяди;

дўстдек кўриниб туриш учун ўзини сизнинг меҳрибонингиздек тутади;

давлатларни ўз халқига ёмон кўрсатишга ҳаракат қилади;

гапни одамга таниш маълумотлардан бошлаб (фалон пайтда фалон воқеа бўлди), зимдан ўз мақсадларига буриб юборади ва ҳоказо.

Бизнинг бирлашиб кучаётганимиз уларга ёқмайди. Чунки биз бир тану бир жон бўлсак, халқимизни бермаймиз-да. Бўш келмасак, биздан ҳеч нарсани, ҳатто бепоён даштларимизда ўсаётган янтоғимизнинг битта тиканини ҳам ололмайдилар...

Хуллас, уларнинг мақсади — бизнинг нотўғри фикрлашимизга, ўйлашимизга эришиш. Чунки, олимларнинг айтишларича, одамнинг нимани ўйлаши — нимага ишонишини, нимага ишониши — нимани танлашини, нимани танлаши эса нимага эга бўлишини белгилар экан (Жим Рон). Худога шукурки, уларга инонмоқ — сувга суянмоқ эканлигини болаларимиз ҳам яхши билиб қолишди.

Муҳаммад ҚУРОНОВ,
педагогика фанлари доктори, профессор

Тизим тадбирлари

Ижобий самарасини бермоқда

ВАЗИРЛАР Маҳкамасининг 2008 йил 10 декабрдаги "Қишлоқ хўжалиги экинзорларининг пайҳон қилинишига қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш юзасидан Дўстлик тумани, Қаҳрамон ҚФЙ ва Ҳамза ҚФЙда йиғилиш бўлиб ўтди.

Туман ҳокимлиги, прокуратура ва ИИБ ходимлари ҳамда маҳалла ва қишлоқ фуқаролар йиғинлари раислари, маҳалла посбонлари иштирокида ўтган йиғилишда 2009 йил ҳосили учун экилган дон экинлари пайҳон қилинишининг олдини олиш, аниқланган ҳолатлар бўйича айбдор шахсларга нисбатан кўрилаётган чоралар қишлоқ ва маҳаллаларда олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишлари, дала қоровуллари, маҳалла посбонлари фаолияти, профилактика ишлари тўғрисида батафсил сўз юритилди ва экинларни пайҳон қилганлик учун жавобгарлик муқаррар эканлиги борасидаги тушунтиришлар ўзининг ижобий самарасини бераётгани алоҳида таъкидланди.

Феруза ПИРМАНОВА,
Дўстлик тумани давлат нотариал идораси нотариуси

Оила мустаҳкамлиги

МАЪЛУМКИ, жамият тараққиёти ҳар жиҳатдан оилалар мустаҳкамлигига боғлиқ. Она ва бола саломатлиги эса ўз навбатида оила мустаҳкамлигини таъминлайди. Шу боис ҳукуматимиз томонидан мазкур масалага алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Юртбошимизнинг 2009 йил 13 апрелда қабул қилинган **"Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"**ги Қарори ҳам ана шу эзгу ишларнинг яна бир ёрқин ифодасидир.

Поп туманидаги Хонобод қишлоқ врачлик пунктида мазкур Қарорнинг мазмун-моҳиятига бағишлаб ўтказилган давра суҳбатида ана шулар хусусида сўз борди.

Нодира ЖАЛОЛОВА,
Поп тумани ФҲДЁ бўлими мудири

Ўқувчилар тақдирландилар

ТОШКЕНТ юридик коллежида болалар ҳимоясига бағишланган тадбир ўтказилди. Унда келажагимиз вориси бўлган ёш авлодга кўрсатилаётган беқиёс ғамхўрликлар, миллий қонунчилигимизда бола ҳуқуқларининг мустаҳкам кафолатланганлиги, фарзандларимизнинг камол топиши учун барча шарт-шароитлар яратилганлиги хусусида устозлар ва ўқувчилар сўз юритдилар.

Тадбир доирасида "Йилнинг энг намунали ўқувчиси" деб топилган бир гуруҳ зукко, билимдон ёшлар коллеж маъмурияти томонидан тақдирландилар.

Тадбир ҳаваскор ёшлар ижросидаги куй-қўшиқларга уланиб кетди.

Нигора МАМЕТОВА,
Тошкент юридик коллежи ўқитувчиси

Ўқув-семинарда тушунтирилди

АНДИЖОН вилояти адлия бошқармаси томонидан "Бахт уйи"да адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи янги лицензиялар олган адвокатларнинг қасамёд қабул қилиш маросими ҳамда "Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчига адвокатлар томонидан юридик ёрдам кўрсатиш бўйича харажатларни давлат ҳисобига ўтказиш тартиби" мавзуида ўқув-семинари ташкил этилди.

Ўқув-семинарда Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 20 июндаги **"Адвокатлар томонидан кўрсатилган юридик ёрдам учун давлат ҳисобидан ҳақ тўлаш механизмини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"**ги қарорига асосан гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи адвокатлар томонидан кўрсатилган юридик ёрдам учун харажатлардан озод қилинган ҳолларда юридик ёрдам харажатлари давлат ҳисобига ўтказилиши, гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчига адвокат томонидан юридик ёрдам кўрсатиш бўйича харажатларни давлат ҳисобига ўтказиш учун юридик ёрдамга ҳақ тўлашдан озод қилиш тўғрисидаги суриштирувчи, терговчи, прокурорнинг қарори, суднинг ажрими асос бўлиши, кечиктириб бўлмайдиган тергов ҳаракатларини амалга ошириши шарт бўлган муддатларда кўрсатилган ҳужжатларни тўплаш имконияти бўлмаса, суриштирувчи, терговчи, прокурор бу ҳужжатларни келгусида тўплаш билан гумон қилинувчи ва айбланувчини юридик ёрдам учун тўловдан озод этишга ҳақли эканлиги таъкидланди.

Камолиддин ЖАЛОЛИДДИНОВ,
Андижон вилояти адлия бошқармаси ходими

2000 йил 24 ноябрда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатига олинган Ўзбекистон "Офарин" жамғармасининг фаолияти фуқаролик ишлари бўйича Тошкент шаҳар судининг 2009 йил 6 майдаги ҳал қилув қарорига асосан тугатилганлиги сабабли, унга берилган 449-сонли гувоҳнома, устав, муҳр ва штамплар ҳақиқий эмас деб топилсин.

***

2000 йил 20 январда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатига олинган Ўзбекистон юристаёллар жамоат бирлашмасининг фаолияти фуқаролик ишлари бўйича Тошкент шаҳар судининг 2009 йил 6 майдаги ҳал қилув қарорига асосан тугатилганлиги сабабли, унга берилган 400-сонли гувоҳнома, устав, муҳр ва штамплар ҳақиқий эмас деб топилсин.

***

2004 йил 28 декабрда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида қайта давлат рўйхатига олинган "Гулзар" тадбиркор аёлларнинг халқаро илмий-таълим маркази фаолияти фуқаролик ишлари бўйича Тошкент шаҳар судининг 2009 йил 6 майдаги ҳал қилув қарорига асосан тугатилганлиги сабабли, унга берилган 575п-сонли гувоҳнома, устав, муҳр ва штамплар ҳақиқий эмас деб топилсин.

Мулоҳаза

Қайси исмни танладингиз?

ёхуд айрим ёш ота-оналар фарзандларига антиқа исмлар қўйишаётгани хусусида

ЯҚИНДА ёш йигит хурсанд бўлиб бўлимимизга кирди.

— ЎҒИЛЛИК бўлдим, унга туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёзиб бермсангиз.

Ёш отани табриклаб, фарзандига қандай исм қўяётганлигини сўрадим.

— Эр-хотин маслаҳатлашиб ўғлимизга Гамлет деб исм қўядиган бўлдик. Менга тоғам бир пайтлар Тельман деб исм танлаган. Гамлет Тельманов жуда "модний" ва жарангдор-а, - деб гувоҳномани шундай ёзишим кераклигини айтди... Мен миллий исмларимиз ҳам жарангдорликда ва гўзалликда ўзга миллат исмларидан қолишмаслигини, қолаверса, миллий менталитетимиз, дурдона исмлар ҳақида қўлимдан келганча тушунтирдим.

Ёш ота чиқиб кетгач, ўйга толдим. Айрим ёшларимизга нима бўлаяпти ўзи? Ахир, қанча ватандошларимиз юрт озодлиги учун жон фидо қилган. Шукрки, бугун халқимиз озод. Етмиш йил оёқости қилинган урф-одатларимиз, қадр-қимматимиз, ўзлигимиз ўзимизга қайтди. Бир-биридан гўзал ва теран маъноли ўзбек исмларидан дилбандларимизга бемалол қўйишимиз мумкин. Айрим ёшларимизнинг антиқа қарашлари, исм қўйишда ҳам ғарбга тақлид қилишлари қанчалар таассуфланарли. Яширишнинг ҳожати йўқ, аксарият ёшларимизнинг сўзлашиши, кийинишлари, ўзларини тутишлари миллатимиз удумларига мутлақо тўғри келмайди. Бунинг устига уларнинг ўз зурриётларига ўйламайнетмай европача исм ва фамилиялар танлаши миллий қадриятимизни менсимасликдай фикр уйғотади. Масалан, ўзбек хонадонларидаги ўғил-қизларнинг қуйидагича ажабтовур исмларини сиз ҳам кузатгандирсиз: Анжела, Рая, Марке, Марс, Руслан ва ҳоказо. Ахир, ўзбек миллатида чиройли исмлар бисёр-ку!

Қадимда ота-боболаримиз исм танлашга жиддий қараганлар. Ҳар бир қўйилган исм замирида ўша исм эгасига, аввало, бахт-саодат, омад келтириши, ўз ҳаётида исми жисмига монанд бўлишидек тилаклар мужассам. Қолаверса, ҳар бир исмнинг ўзига хос мазмуни бор.

Бугун мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг исм ва фамилия қўйиш борасида ҳам миллий анъаналаримизга риоя қилиш имконияти пайдо бўлди. Янги туғилган чақалоқларга туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома беришда ҳам исм миллатимиз шаънини улуғлаши, келгуси авлод учун мерос қолишини назарда тутиб, ота-она шаъни ва қадр-қимматини

сақлаган ҳолда иш олиб бормоқдамиз.

Айтайлик, Абдуллаев Ислом Асрор ўғли, Акрамова Рухсора Аброр қизи, деб туғилганлиги ҳақида гувоҳномага ёзиш мумкин.

Ислом динида ҳам ота-онанинг фарзанди олдидаги қарзларидан бири бу ўз фарзандига чиройли исм қўйишдир. Тўғри, қандай исм қўйиш ота-онанинг ихтиёрида, ҳеч ким бунга дахл қилиши мумкин эмас. Бироқ, киши ўз миллати шаънини исмларда ҳам ҳимоя қилиши, эъзозлаши, ўз халқига, аждодларига ҳурмати, ўзлигини йўқотмаганлигининг бир ифодасидир. Қолаверса, бу исм соҳибининг маънавий тарбиясига ҳам қайсидир даражада таъсир қилиши мумкинлигини унутиб бўлмайди.

Сайёра ТУРСУНОВА,
Пастдарғом туманидаги 1-сон ФХДЁ бўлими мудири

Акс-садо

Фикрлашга ундайди

"ИНСОН ва ҚОНУН" ҳуқуқий газетасида чоп этилган "Мафкуравий хуруж: онгни заҳарлаш усуллари", "Маънавий таҳдид — маржонли сиртмоқ" ва "Эгнимиздаги "ҳақорат" номли мақолалар мактабимиз ўқувчи ва ўқитувчилари томонидан қизғин муҳокама қилинди. Ёшлар онгида ва руҳиятида пайдо бўлаётган ғоя, дунёқараш шу йўсинда яна бир карра ўрганиб чиқилди, хулосалар чиқарилди.

ЁШЛАР тарбияси, аввало, бешикдан бошланади. Ота-она боласининг нафсини қондириш билан шуғулланса, ўқитувчи болага нафсни бошқаришни ўргатади. Инсон ўз нафсини қондириш учун ҳунар ўрганади, илм олади ва бир умр ўз касби орқасидан кун кўради. Қийинчиликдан қочганлар, енгил ҳаёт кечиришни истаганлар баъзан ташқи муҳит таъсирига берилиб, ўзига, ўзгаларга ва Ватанига зарар етказаётганлигини, ҳатто Ватан хоини бўлиб қолиши мумкинлигини ўз вақтида англамай қоладилар. Ота-она ва ўқитувчи бола онгида ва руҳиятидаги ўзгаришларни синчковлик билан кузатиб бормоғи, ҳаёт муаммоларидан соқит бўлиб, буни енгиб, мардонавор яшаш учун тан соғлом, ақл-тафаккур эврилишларига тайёр, руҳ эса бардавом, тетик бўлишини болага тушунтириши, уқтириши билан бирга амалий ёрдам ҳам бериши керак.

Амалий ёрдам биринчи навбатда панд-насиҳат билан ва билган, кўрган, эшитган воқеа-ҳодисаларимиз таҳлили билан амалга оширилмоғи лозим. Болага ишончли таъсир ўтказиш, уни тўғри йўлга солишда устозларнинг ўзлари ҳам кенг қамровли билим ва тажрибага эга бўлмоғи жуда муҳимдир. Шунинг учун ҳам матбуотда чоп этилаётган долзарб, таҳлилий мақолалар қишлоқ ёшларини ҳаётга тайёрлашда жуда қўл келади. Бундан буён ҳам таҳририят шу йўналишдаги мақолаларни янада кўпроқ чоп этиб борса, биз устозлар учун амалий қўлланма вазифасини бир қадар ўтаган бўларди, деб ўйлайман. Президентимизнинг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарида қайд этилганидек, турмушимизга таҳдид солаётган мафкуравий хуружларга қарши аниқ мақсад ва ғояларимиз билан ёшларни Ватанга садоқат руҳида тарбиялашда ҳаммамиз бир тан ва бир жон бўлиб ҳаракат қилмоғимиз айни муддаодир.

Гулсара СОДИҚОВА,
Самарқанд вилояти, Нуробод тумани, 46-умумтаълим мактаби ўқитувчиси

ЭЪЛОН!

Тошкент вилояти адлия бошқармаси Оққўрғон тумани 1-сон давлат нотариал идора нотариуси лавозимига

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ!

Танловда нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари иштирок этишлари мумкин.

Танловда қатнашиш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим:

1. Комиссия номига ариза;
2. Паспорт нусхаси;
3. Белгиланган шаклда тўлдирилган шахсий варақа;
4. Меҳнат дафтарчасининг нотариал тасдиқланган нусхаси;
5. Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензиянинг нотариал тасдиқланган нусхаси;
6. Охирги иш жойидан берилган меҳнат фаолияти тўғрисидаги тавсифнома;
7. Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлиб, лекин уч йил мобайнида нотариус лавозимида иш бошламаган талабгор малака имтиҳонини қайта топширганлиги ҳақида малака комиссиясининг қароридан кўчирма.

Талабгор ўзининг касбий тайёргарлигини таърифловчи бошқа ҳужжатларни ёхуд уларнинг нотариал тасдиқланган нусхасини тақдим этиши мумкин.

Танловда қатнашишни хоҳловчи фуқаролар эълон чиққан кундан бошлаб, бир ой давомида вилоят адлия бошқармасига мурожаат этишлари лозим.

Тошкент вилояти адлия бошқармаси телефонлари: (8-370) 253-84-30, 280-51-03

Ўқинг, қизиқ!

Архимеднинг сирли ўлими

АРХИМЕД (тахминан 287-212 б.э.гача) — антик математик, физик, ихтирочи. Александрияда ўқишни тугатгач, Сиракузага қайтган олим римликлардан шаҳарни ҳимоя қилиш учун жанговар машиналар конструкцияси билан машғул бўлган. Архимеднинг ихтироси туфайли шаҳар римлик жангчиларнинг ҳамлаларини муваффақиятли қайтариб турган. Архимед ана шундай жангларнинг бирида ҳалок бўлган.

Буюк олим ўлимининг тўрт хил тахмини маълум. Унинг биринчисига кўра, жанглар давом этаётган пайтда у ўз уйи остонасида ўтириб, йўлакдаги қумга чизилган аллақандай чизма устига эгилган ҳолда ўйга чўмиб ўтирган бўлади. Шу аснода шу ердан югуриб ўтаётган Рим аскари чизмани босиб кетади, буни кўрган олим римликка боқиради:

– Чизмамга нега тегасан?

Шу калиманинг ўзи Архимед ҳаётига зомин бўлади. Аскар бир зум тўхтайди-ю, совуққонлик билан чолга қилич солади.

Иккинчи тахминга кўра, римликлар қўмондони Марцелл атайлаб Архимедни топиш учун ўз аскарини юборади. Аскар олимни излаб топгач, унга дейди:

— Мен билан бирга юр, сени Марцелл чақираяпти!

— Яна қанақа Марцелл! Мен масалани ечишим керак!

Жаҳли чиққан Рим жангчиси Архимедга қилич билан ташланади.

Учинчи тахминда айтилишича, жангчи Архимеднинг уйига талон-торож қилиш учун бостириб киради ва...

Тўртинчи ривоятга кўра, Архимеднинг ўзи Рим қўмондони Марцелл ҳузурига отланади, у Қуёш ўлчамларини аниқловчи ускунани унга кўрсатмоқчи бўлган. Йўлда олимнинг қўлидаги нарса римлик аскарларнинг эътиборини тортади: улар олим тилла ёки қимматбаҳо нарсани олиб кетаяпти дея фикр қилиб, ҳеч ўйлаб ўтирмай унинг бўйнига қилич солишади.

Афсоналар кўп. Лекин кўпгина тарихчиларнинг фикрича, Архимед тасодифан ўлдирилган эмас. Ахир, буюк олимнинг ақл-заковати ўша даврда бутун бир армия қудратига тенг келарди-да...

Интернетдан Шукур СОДИҚ таржимаси

TURON BANK

Очиқ акциядорлик тижорат "Турон банк" миллий валютадаги қуйидаги юқори фоизли омонат турларини таклиф этади.

"БАҲОР"
Сақланиш муддати — 3 ой, омонат фоизи йиллик 30%, фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

"ТОШКЕНТ — 2200"
Сақланиш муддати — 12 ой, омонат фоизи 24%, фоизлар ҳар ойда берилади, омонат 2009 йилнинг 30 июнига қадар қабул қилинади.

"Турон банк" – сармоянгизнинг бақарор ўсишига замин яратади.

Омонатларга қўйилган пул маблағлари декларация қилинмайди ҳамда омонатчи ва унинг пул маблағлари ҳақида маълумот банк сири ҳисобланади. Омонатдан олинган даромад солиққа тортилмайди.

Омонатларингиз фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш фонди томонидан кафолатланган.

Омонатлар бўйича ҳисобланган фоизли даромадингиз биринчи талабдаёқ берилади.

Унутманг, "Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, жисмоний шахсларнинг тижорат банклари депозит ҳисобварақларига жойлаштирилган пул маблағлари давлат томонидан ҳимояланган ва фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳақ тўлашнинг ишончли кафолатлари қонунан юз фоиз таъминланади.

Телефон: (+99897) 700-55-55
www.turonbank.uz

Хизматлар лицензияланган.

Мурувватли бўлайлик

Ғурбат бор жойдан файзу барака қочади

ёки меҳр-оқибатни унутган қариндошу биродарлар ҳануз учраётгани хусусида

ЮРТИМИЗДА аёлга эҳтиром кўрсатишнинг шарқона тамойиллари кундан-кунга мустаҳкамланмоқда. Оналаримизнинг ҳурматини жойига қўйишга азал-азалдан одатланганмиз. Афсуски, аёлни эъзозлаш эмас, уни дўппослаш каби иллатлардан ҳам батамом холи эмаслигимиз кўнгилга хиралик солади.

ЖИНОЯТ ишлари бўйича Хатирчи тумани судида кўрилган жиноий иш бу турдаги жиноятни содир этган шахс қилмишига қонуний баҳо берди, десак янглишмаймиз.

Қўшниси Мавжуда Халиловани уриб, унга тан жароҳати етказган "Тошқўлоқ" маҳалласида яшовчи Азимжон Қобилов ўз фарзандларига хунук "намуна" кўрсатди. У "Алининг қасдини Валидан олиш" қабилида иш тутиб, маҳалладоши Музаффар Халилов билан ораларида бўлиб ўтган эски жанжалларнинг аламини унинг хотинидан олмоқчи бўлиб, номарднинг ишини қилди.

Халқимизда "Ён қўшнинг – жон қўшнинг", "Узоқдаги қариндошдан яқиндаги қўшнинг яхши", "Қўшнинг сўқир бўлса, кўзингни юмиб ўт", "Қўшнинг тинч — олам тинч" каби ибратли мақоллар бор. Аммо А.Қобилов ва унинг рафиқаси Ш.Қобиловалар ўз хатти-ҳаракатлари билан қўшничиликнинг аҳил-иноқлик тамойилларини ҳамда қадим қадриятларимизни оёқости қилдилар. Йўқса, эр-хотин бир бўлиб, кўчадан ўтиб кетаётган бегуноҳ аёлга қўл кўтариб, унга жароҳат етказишармиди?

Судда кўрилган ишлардан яна бири туғишган акаукалар можаросидан иборат. 1986 йилда туғилган, иккинчи гуруҳ ногирони Зафар Ҳамдамов ҳали уйланмаган. Унинг ўз акаси Эшмат билан жанжали аянчли тугаши мумкин эди, агар орага отаси тушмаганида.

Олтинсойлик Музраф Тешаевнинг ҳам юзи оқ ароқ туфайли қизарди, шувут бўлди. Ичкиликбозликнинг оқибати ҳеч қачон хайрли бўлмаган. Бу гал ҳам қишлоқдошларнинг бошига ана шу оғу бало бўлди. Ҳамқишлоғи Шерали Шодиевни ярим тунда ўз уйида ухлаб ётган жойида қасддан уриб, жароҳатлаган бу йигит ҳали йигирма беш ёшга ҳам кирмаган.

Албатта, айбдорларга нисбатан қонун доирасида жазо тайинланади. Бироқ гап жазода эмас, одамлар ўртасидан кўтарилаётган меҳр-оқибатнинг, қариндошлар қўнглидан учаётган меҳрибонликнинг ҳаётимиз учун нечоғлик муҳим ва зарур эканлигида. Ёмонлик эмас, бир-бирига яхшилик қилиш, бир-бирини асраш гўзал фазилат эканлигини англашда. Ахир, Конституциямизнинг 13-моддасида **"...инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади"** деб бежиз айтилмаган.

Асқар МАМАРАҲИМОВ,
жиноят ишлари бўйича Хатирчи тумани суди раиси

Тошкент вилояти адлия бошқармаси қошидаги нотариат бўйича малака комиссиясининг 2009 йил 25 майдаги қарорига асосан Оққўрғон тумани 1-сон давлат нотариал идорасининг нотариуси С.Қосимованинг нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензиясининг амал қилиши тугатилди.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси жамоаси бошқарманинг тадбиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими бош маслаҳатчиси Адинажон Аллаевга акаси **Абдуллажон АЛЛАЕВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси жамоаси хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Ашраф Жамоловага турмуш ўртоғи **Файзулла ЖАМОЛОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси жамоаси Миробод тумани 6-сонли давлат нотариал идорасининг нотариуси Ҳурматой Наврўзовага онаси **Иззатхон ая ҲАМИДОВА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ИНСОН ва ҚОНУН

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
1996 йилнинг январидан нашр этилади

2007 йил 3 январда Ўзбекистон Матбуот ва Ахборот агентлигида 0081-рақам билан рўйхатга олинган
ISSN 2010-7897

Бош муҳаррир: Қўчқор НОРҚОБИЛ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Аҳмедов Абдуҳалим Абдураимович
Мустафаев Бўритош Мустафаевич
Ражабова Мавжуда Абдуллаевна
Рахмонов Абдукамол Шодиевич
Матрасулов Давлатназар Раҳимберганович
Тўраев Тўра Эргашевич
Саидов Шокир Камолович
Ҳамроев Ислом Ҳамзаевич

Навбатчи: Ёрбек ИСКАНДАРОВ
Саҳифаловчи-дизайнер: Фарҳод ХЎЖАНАЗАРОВ

Индекс: 646882
«ИНСОН ВА ҚОНУН» газетаси таҳририяти компьютер базасида терилди ва саҳифаланди. А-2 бичимда, 2 босма табоқ ҳажмда, офсет усулида «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Буюртма Г-515. Тиражи — 19615. Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 20.00 t — тижорат мақола.

МАНЗИЛИМИЗ: 100047, Тошкент ш. Сайилгоҳ кўчаси-5.
Тел: 233-95-31, Факс: 233-84-50
e-mail: inson_va_qonun@mail.ru
1 2 3 4 5 6 7